

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060103

DOM
2024-01-26
Stockholm

Mål nr
M 1450-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-01-10 i mål nr M 2875-21, se bilaga A

PARTER

Klagande

M.B

Motpart

Samhällsnämnden i Härnösands kommun
871 45 Härnösand

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 2017772

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M.B har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska avslå ansökan om utdömande av vite.

Samhällsnämnden i Härnösands kommun (nämnden) har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M.B har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Vitesförbudet har inte tillkommit i behörig ordning och nämnden har inte presenterat tillräckligt underlag för sin talan. Han har skickat in underlag till nämnden för inrättande av ett minireningsverk på fastigheten. Nämnden har inte avhört angående detta underlag.

Nämnden har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg. Vitesförbudet har tillkommit i behörig ordning. Förbudet har grundats på den inspektionsrapport som nämnden låtit utföra. **M.B** överklagade inte beslutet om föreläggande som därför vunnit laga kraft. Den 29 september 2021 inkom **M.B** med ansökan om inrättande av enskilt avlopp för installation av ett minireningsverk. Eftersom ansökan inte varit komplett har nämnden inte kunnat ta ställning till ansökan. Nämnden har också gett in e-postkonversationer, inventeringsrapport och diariet kort.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

I likhet med mark- och miljödomstolen konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att **M.B** har blivit formellt delgiven förbuds föreläggandet. Det är även klarlagt att föreläggandet har fått laga kraft.

I mål om utdömande av vite har domstolen även i fråga om lagakraftvunna vitesförelägganden att kontrollera att föreläggandet är lagligen grundat. I det kravet ligger bland annat att beslutsmyndigheten ska ha haft uttryckligt författningsstöd för sin åtgärd och

att vite inte får föreläggas om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet, se 2 § andra stycket lagen (1985:206) om viten. Det ska emellertid inte ske någon omprövning av de lämplighetsövertväganden som gjorts av beslutsmyndigheten. En värdering av de faktiska omständigheterna och en samlad bedömning av den faktiska situationen vid tiden för föreläggandet ligger alltså utanför domstolens prövning. (Se Lavin, Viteslagstiftningen, 2022 JUNO Version 3C, kommentaren till 6 § under rubriken Kontroll av vitesföreläggandet och ”Gödselplattan” NJA 2022 s. 459).

I vitesföreläggandet anges de bestämmelser i den miljörettsliga lagstiftningen som föreläggandet beslutats enligt och vilken utredning nämnden har lagt till grund för bedömningen att avloppsanläggningen på fastigheten har brister som gör att den inte har tillräcklig reningskapacitet. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar därmed att föreläggandet är lagligen grundat och att det uppfyller de krav på tydlighet som ställs för att det ska kunna ligga till grund för ett utdömande av vite.

Mark- och miljööverdomstolen övergår därmed till att pröva om föreläggandet har överträtts.

När det gäller frågan om det har skett utsläpp av avloppsvatten i strid med förbudet konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att ansökan om utdömande av vite lämnades in till mark- och miljödomstolen den 4 oktober 2021. Det är således endast överträdelser från och med den 1 oktober 2021 fram till dess att ansökan kom in till domstolen som kan prövas i detta mål.

Gällande förhållandena på fastigheten då förbudet trädde i kraft har nämnden i förbuds föreläggandet anfört att M.B och hans sambo flyttade in på fastigheten under hösten 2019. Av utredningen framgår att i vart fall sambon fortfarande bodde kvar på fastigheten dagarna innan förbudet trädde i kraft och att några åtgärder med anledning av den bristfälliga avloppsanläggningen då ännu inte hade vidtagits. Dessa uppgifter har inte ifrågasatts av M.B och han har inte ens påstått att fastigheten inte var bebodd de första dagarna i oktober 2021 eller att

förhållandena på något sätt förändrats sedan förbudet började gälla. Mark- och miljööverdomstolen anser att det därigenom är utrett att fastigheten vid tidpunkten för den påstådda överträdelsen var bebodd. Detta talar också starkt för att avloppsvatten måste ha släppts ut till avloppsanläggningen. Under dessa förhållanden ankommer det på M.B att lämna en konkret och rimlig förklaring till hur utsläpp av avloppsvatten till fastighetens avloppsanläggning har undvikits (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 5 april 2022 i mål nr M 4161-21). M.B har inte lämnat någon sådan förklaring. Mark- och miljööverdomstolen anser därför att nämnden, genom sin utredning, med tillräcklig styrka har visat att avloppsvatten har släppts ut till fastighetens avloppsanläggning i strid med förbudet.

Avslutningsvis konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att det inte har framkommit att ändamålet med vitet förlorat sin betydelse eller att det finns skäl att sätta ned vitesbeloppet.

Sammanfattningsvis instämmer alltså Mark- och miljööverdomstolen i mark- och miljödomstolens bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2024-02-16.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand, Johan Svensson och Henrik Jonsson samt tf. hovrättsassessorn Maria Hemmingsson Edwards, referent.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Elin Gustavsson.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-01-10
meddelad i
Östersund

Mål nr M 2875-21

PARTER

Sökande

Härnösands kommun
Samhällsnämnden
871 45 Härnösand

Motpart

M.B

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar M.B att betala det av
Härnösands kommun förelagda vitet om 60 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Samhällsnämnden i Härnösands kommun (nämnden) har den 17 december 2020 beslutat att förbjuda M.B , som är fastighetsägare till A, att från och med den 1 oktober 2021, släppa ut avloppsvatten från WC, bad-, disk- och tvätt till fastighetens bristfälliga avloppsanläggning. Förbudet har förenats med ett vite om 60 000 kr. Förbudet, som har delgivits M.B den 26 januari 2021, har fått laga kraft.

Nämnden har begärt att mark- och miljödomstolen ska döma ut förelagt vite. Nämnden har till styrkande av att förbudet inte har följts anfört att det inte har inkommit någon begäran om tillstånd för inrättande av en enskild avloppsanordning avseende fastigheten samt åberopat mejl från Michael Bäckströms sambo där det framgår att föreläggandet inte har följts.

M.B har delgivits nämndens begäran om att vitet ska dömas ut den 29 november 2022 och beretts tillfälle att yttra sig senast den 13 december 2022. M.B har inte hörts av.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen konstaterar att föreläggandet är lagligen grundat, tillräckligt preciserat, delgivet samt att det har fått laga kraft. Nämnden har visat att M.B inte har följt föreläggandet. Vitet ska därför dömas ut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-02)

Överklagande senast den 31 januari 2023. Prövningstillstånd krävs.

Malin

Almqvist

Målet har avgjorts av rådmannen Malin Almqvist.